

Let op: Alleen gesproken woord geldt!

**Zijne Koninklijke Hoogheid
Prins Willem-Alexander,
Ridders Militaire Willemsorde,
Excellenties, veteranen en
nabestaanden van de
omgekomen militairen, dames
en heren, jongens en meisjes,**

**Vierenzestig jaar geleden, op
maandag 26 oktober, schreef de
dienstplichtige militair Barend
van Houwelingen het volgende
in zijn dagboek:**

***Vandaag is het twee jaar
geleden dat we voet aan land
hebben gezet in Indonesië.***

***De algemene gedachte was dat
we omstreeks deze tijd op de
boot terug naar huis, of al wel
thuis zouden zijn.***

Het is dus hard tegengevallen.

***We hadden zo gehoopt op
anderhalf jaar en dan terug naar
huis.***

***Nu is het twee jaar en er is nog
geen kijk op wanneer we naar
huis zullen gaan.***

Hitte, modder, zweet en tranen.

***Beschoten worden, doden en
gewonden om je heen.***

Slecht en te weinig eten.

***Soms ook geen schoeisel of
kleding.***

***Te weinig materieel en wat we
hebben is in slechte staat.***

***Als je ergens om vraagt, dan is
het stopwoord: 'is er niet!'.***

....

**Vorig jaar publiceerde Van
Houwelingen zijn dagboek.**

Dit is zijn verhaal.

**Net als u allen een verhaal
heeft.**

**Het zijn verhalen over de acties
in Nederlands-Indië en Nieuw-
Guinea.**

**Het zijn herinneringen aan de
gevallen die daar op de
erevelden achterbleven.**

**Op deze dag, geven wij uw
verhalen en herinneringen door.**

**Opdat Nederland de offers die u
heeft gebracht, niet vergeet...**

**...opdat zij, die het hoogste
offer brachten, blijvend
herinnerd worden.**

**Ik denk aan het verhaal van
veteraan Hans van Dijk, nu
negentig jaar en vandaag hier
aanwezig.**

Veteraan van Dijk,

**U vertrok in 1945 naar
Nederlands-Indië als
kwartiermaker voor het Eerste
Gezagsbataljon.**

**Daar aangekomen liep u vele
patrouilles op Semarang.**

**Iedere keer weer sneuvelden
collega's.**

**Iedere keer weer vielen er
gewonden.**

**Tijdens het afslaan van een
grote aanval werd het u teveel.**

**Op slechts een paar meter
afstand, sneuvelden vier
kameraden.**

**U liep een zware shock op, en
zonk ineen.**

**Nu, zoveel jaar later, droomt u
er nog steeds over.**

Steeds vaker.

Dan bent u weer op patrouille.

**U raakt in gevecht, en denkt aan
de dood.**

**Tot het moment dat uw vrouw u
liefdevol wakker schudt.**

**Nu doet zij dat niet meer, want
vorig jaar is zij van u
heengegaan.**

**Nu moet u, zoals u het zelf zei,
uzelf wakker vechten uit de
nachtmerries.**

**Veteraan van Dijk, ik wens u
sterkte en ik dank u voor uw
inzet voor Nederland.**

....

**Onder ons is ook de 70-jarige
marinier en Nieuw-Guinea
veteraan Wim Elgers.**

**Ook hij staat hier met zijn eigen
verhaal.**

Veteraan Elgers,

**Op 19-jarige leeftijd vertrok u
vrijwillig naar Nieuw-Guinea om**

**daar deel uit te maken van het
Verkenningen- en
inlichtingenpeloton.**

**Wekenlang liepen u en uw
kameraden door de
dichtbegroeide jungle, op zoek
naar Indonesische infiltranten.**

**Wekenlang leverde u achter
elkaar strijd op leven en dood.**

**Op een dag kwam er weer een
melding binnen over
infiltranten.**

**U en uw peloton stuiten op een
hinderlaag van 15 Indonesische
commando's.**

**Peter Mannie, uw maatje, liep
voorop, en werd geraakt.**

Hij sneuvelde.

**Het was de dag vóór het
ondertekenen van het
vredesakkoord...**

**Terug in Nederland bleek
hoezeer de periode van
uitzending en de gevechtsacties
u hadden getekend voor het
leven.**

**U kreeg last van nachtmerries.
Slapen ging niet meer.**

**Zeven jaar geleden werd u
getroffen door een beroerte.**

**De oorzaak: een verlate
chronische posttraumatische
stresstoornis.**

**Veteraan Elgers, ik wens u
sterkte en ik dank u voor uw
inzet voor Nederland.**

...

**Dit zijn twee verhalen, gekozen
uit duizenden andere verhalen.**

**Het zijn verhalen over lijden,
sterven en zinloze wreedheden.**

**Maar ook verhalen over moed,
unieke kameraadschappen,
prachtige ongerepte eilanden en
hechte banden met de lokale
bevolking.**

Veteranen,

U ging in de context van uw tijd.

**Een tijd waarin Nederland en
Nederlands-Indië na
eeuwenlange verbondenheid uit
elkaar gingen.**

Dat was pijnlijk.

Heel pijnlijk.

**Op de strijd om
onafhankelijkheid meteen na de
Japanse bezetting was
Nederland in geen enkel opzicht
voorbereid.**

**Noch maatschappelijk, noch
politiek, noch bestuurlijk, noch
militair.**

**Heel veel vertrouwen is in die
tijd geschokt, bij alle
betrokkenen.**

Heel veel verdriet is er geleden.

**Het geweld maakte het scheiden
extra pijnlijk.**

***Bersiap* is voor de meeste
Nederlanders een onbekend
woord.**

**Voor zij die daar waren is het
een gruwelijke herinnering.**

**Het was de gesel van de
guerrilla en de terreur, die niets
ontziend over het land trok en
vriend en vijand bloedig trof.**

**De Nederlandse inspanningen
om het gezag te herstellen
faalden, omdat de bladzijde van
de koloniale geschiedenis
inmiddels was omgeslagen.**

**Nederland en Indonesië
scheidden van elkaar in een
sfeer van verwijt en onbegrip.**

**Wij dragen tot op vandaag die
herinnering bij ons.**

We weten er moeilijk raad mee.

**Spijt en zelfverwijt zijn daarbij
veel getoonde emoties.**

**Nederland zocht en zoekt met
zichzelf in het reine te komen,
door extra kritisch naar zijn
eigen rol te kijken.**

De vraag is of dat helpt.

**Voor u weegt die herinnering
nog zwaarder, omdat u amper
erkenning kreeg voor de vele en
moedige inspanningen die u en
uw gesneuvelde kameraden
hebben verricht.**

**De opgestoken duim die u
verdiende werd zo vaak een
neergetrokken mondhoek.**

**Ook anderen worstelen nog
steeds met de gebeurtenissen
in die jaren.**

**Ik noem de vele Zuid Molukkers
die erop hadden vertrouwd dat
ze met steun van Nederland een
eigen republiek zouden hebben.
De geschiedenis besliste
anders.**

**Er zou nog een tweede
hoofdstuk komen van de
scheiding, Nieuw Guinea.**

**Dit jaar is het vijftig jaar geleden
dat Nederland het gezag over
Nederlands Nieuw Guinea
overdroeg.**

Het waren tijden van geweld.

Ook toen sneuvelden

Nederlandse militairen.

Ook toen was er de kater.

Het gevoel de Papoea's in de

steek te hebben gelaten.

De lauwe reacties bij

thuiskomst.

Koninklijke Hoogheid, dames en

heren,

Concluderend zou ik over dit

alles het volgende willen

zeggen:

Ten eerste dank ik alle

Nederlandse militairen van toen

**en hun gezinnen, voor de grote
en moedige inspanningen die
zijn geleverd.**

**U bent gegaan op bevel van de
regering en u heeft gedaan wat
u werd opgedragen.**

**Nederland kan trots zijn op zijn
militairen, toen en nu, die gaan
als zij worden gezonden en die
bereid zijn met al hun inzet de
belangen te dienen van ons
Koninkrijk.**

**Of het nou in Indië was, of
Nieuw Guinea...**

**...Korea, Libanon of
Cambodja...**

...Irak of de Balkan,...

... Afghanistan of Afrika.

**Ik wil ook nog iets zeggen over
de verhouding met Indonesië.**

**Inmiddels liggen al die
gebeurtenissen ver achter ons.**

**In de relatie tussen Nederland
en Indonesië begint weer
warmte te komen.**

**Indonesië heeft zich ontwikkeld
tot een belangrijke
democratie...**

**... in een sterk opkomend deel
van de wereld.**

**Het neemt verantwoordelijkheid
in een spannende regio, waar
grote belangen op het spel
staan.**

**De Nederlandse regering is
onder de indruk van de
prestaties van Indonesië.**

**In onze eeuwenlange
gemeenschappelijke
geschiedenis zijn heel veel
goede dingen gebeurd.**

**Misschien dat deze mee kunnen
bouwen aan een fundament van
hernieuwde vriendschap tussen
twee landen die op de wereldbol
ver van elkaar liggen, maar die
door de geschiedenis
onlosmakelijk verbonden zijn en
veel voor elkaar kunnen
betekenen.**

**Nieuwe vriendschap begint niet
met nog eens te onderzoeken
wat er allemaal mis kan zijn
gegaan.**

**Onze relatie is gebaat bij
wederzijdse waardering, bij het
zoeken naar wat bindt.**

**Idealen van vrede, welzijn en
veiligheid kunnen wij
gemeenschappelijk hebben.**

Geen verwijten over en weer.

**Niet elkaar de maat nemen,
maar samen een agenda voeren
waar onze bevolkingen en de
wereld om ons heen mee zijn
gebaat.**

Vandaag herdenken wij toen.

**Vandaag kijken we ook naar
morgen.**

**Laat het een gemeenschappelijk
morgen zijn.**

Aanwezige veteranen,

**U heeft toen enorme inzet
getoond, maar ook daarna.**

**Mede dankzij uw strijd voor
erkenning en waardering zijn de
fundamenten gelegd voor het
huidige veteranenbeleid.**

**De Nederlandse zorg voor
veteranen in en buiten dienst
behoort nu tot de beste ter
wereld.**

**Daar is ook de nieuwe generatie
u dankbaar voor.**

**Dankzij uw strijd voor erkenning
en waardering is deze
bijzondere gedenkplaats tot
stand gekomen.**

**Het Indië Monument, hier in
Roermond.**

**Uw initiatief krijgt vandaag een
bijzondere bekroning.**

**Want vandaag, op de 25^e
verjaardag van dit kostbare
monument, zal Zijne Koninklijke
Hoogheid de Prins van Oranje
hier een krans leggen.**

Koninklijke Hoogheid,

**Met uw aanwezigheid op deze
dag, in het park van de
duizenden namen, steekt u onze
veteranen een hart onder de
riem.**

**Uw komst onderstreept de grote
erkenning en waardering voor
onze veteranen.**

Ik dank u daarvoor.

**Koninklijke Hoogheid, dames en
heren,**

**Vandaag staan we nadrukkelijk
stil bij de verhalen van onze
veteranen en van hen die ginds
achterbleven.**

**Zij hebben naar eer en geweten
het vaderland gediend..**

**...en politieke besluiten
uitgevoerd...**

**...zij verdienen onze steun en
respect.**

**Daarom salueer ik voor u,
veteranen.**

Dienstplichtig en beroeps.

**Vol overgave en
plichtsbetrachting heeft u
maximale inzet getoond...
....binnen een amper
uitgewerkte en onderbouwde
opdracht.**

**Ik salueer ook voor hen die
blijvend gewond daar vandaan
kwamen....**

.... en natuurlijk voor hen...

**...die de inzet voor het
Koninkrijk der Nederlanden..**

**... hebben betaald met hun
leven.**

Ik dank u.

0-0-0-